

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitulvm XXXVI. Si Abbatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

SUMMARIUM.

1. *Ut Rector ecclesie parochialis, non promotus ad sacerdotium, poenam priuationis incurrat, requiritur, ut annus, elapso septennio integer sit completus.*
2. *Pœna legalis statuta ex non facto intra certum tempus, non incurritur, nisi illud tempus integrè sit elapsum.*
3. *Et annus ille non currit legitimè impedito.*
4. *Non promotus se eâ conditione accepit parochiam, ut fructus interea perciperet, postea eam dimissurus, reuertitur ad restitutionem ipsorum, & in defectum huius promouens, qui eâ mente contulit, ecclesiam debet seruare indemnem.*

NOTANDVM Vn. Pœna legalis statuta, nisi intra certum tempus aliquid factum fuerit, non incurritur, antequam integrè elapsum sit. Hac de re dixi in lib. 3. Th. moral. tr. 4. c. 16. n. 12.

§. Annus.

Tempus enim, intra quod promotus ad parochiam sacerdos fieri debet sub pœna priuationis, currit à die habitæ possessionis pacificæ, aut si per prouisum stet, quò minus eam consequatur. Sed tempus hoc anni non numeratur, dum aliquis legitimè impeditus est sacerdotium consequi.

NOTANDVM I. Prouisus, possessionem non consecutus, excusare se non potest, si per eum stet, quò minus consequatur. Ita etiam habetur in c. licet, 28. de præb. hoc lib. Sed **QVÆRIT** hic Gl. primò: Quid si prouisus non omnium reddituum, sed partis tantum possessionem nactus sit, tenebiturne ad sacerdotium promoueri? Et bene respondet affirmatiuè, si liberum curæ exercitium habeat. Vide Gl. in c. Si tibi concessio, 26. hoc lib. de præb. in fine.

QVÆRITVR secundò: Quid si statim post adeptam possessionem parochiæ, lis illi moueatur, curritne illi tempus anni? Respondet, Quòd non: Secus est, si aliquam

diu, videl. vno, aut altero mense, pacificè possedit, & postea illi lis super parochia mota fuit.

NOTANDVM II. Tempus statutum non currit legitimè impedito, si agatur de pœna, aut quasi pœna incurrenda. Ita etiam habetur suprâ hoc lib. & tit. c. quàm sit. 6. in fine, & dixi ibi.

Ob eam causam monet hîc Gl. ver. iusto impedimento, consultum esse, ut parochus, qui ordinationem vltra annum distulit, prius vocetur & audiatur, quàm parochia eius, tanquam ipso iure vacans, alteri conferatur: cum ille excusationem iusti impedimenti afferre possit, & ideo collationem alteri factam rescindere.

§. Cæterùm.

Si quis parochiam accepit, animo non suscipiendi sacerdotium intra annum, sed fructus interea percipiendi, parochiam postea dimissurus, is, nisi voluntatem fraudulentam mutet, ad perceptorum fructuum restitutionem obligatur. Hanc constitutionis partem plenè explicauit lib. 4. Th. moral. tr. 2. c. 14. n. 9. & 10.

§. Illum.

Qui parochialem ecclesiam alicui conseruit, sciens, quòd non habeat intentionem sacerdotium intra annum suscipiendi, præter diuini Numinis offensam, etiam obligationem erga ecclesiam contrahit, ut eam indemnem seruet. Id verò Gl. ver. indemnem, non malè intelligit in defectum parochi fraudulentum, ut si is non restituat fructus, quatenus ecclesia læsa est, talis obligatio redundet in promouentem, quippe qui particeps est commissæ fraudis.

CAPITVLVM XXXVI.

Si Abbatem.

SUMMARIUM.

1. *Abbas eligitur in Episcopum, sed trans-*

Hhh 3

170

ire non potest sine licentia Papa vel Legati à Latere, si exemptus est, proximi autem Superioris, videlicet Episcopi, si exemptus non est.

2. *Episcopus ad alium Episcopatum postulari debet, eligi non potest.*

Abbas Sedi Apostolicæ immediatè subiectus, licet in Episcopum eligi possit, tamen monasterium deserere, & ad aliam ecclesiam transire ei non licet, nisi à Pontificæ, vel Legato à Latere, si in prouincia sit, licentiam acceperit.

NOTANDVM Vn. Abbas, sicuti & alius Religiosus, ad Episcopatum eligitur: Episcopus autem ad alium Episcopatum postulari debet. Ita docet Gl. hic. Nam sacri canones prohibent Episcopum ad alium Episcopatum transferri, nisi Sum. Pontifex dispenset, à quo talis translatio postulari debet, c. inter corporalia 2. & c. vlt. de translat. Episcopi. At verò alijs Prælatijs Episcopo inferioribus etiam regularibus permittunt sacri canones, vt à sua ecclesiâ translati, ad Episcopatum assumantur, vt constat ex c. nisi, 10. prope finem, de renunt. dummodo licentia eius Superioris, cui subiecti sunt, accesserit. Aliud est autem licentiam dare, & aliud in lege dispensare, vt explicauit lib. 1. tr. 4. c. 22. n. 1. ver. Tertio.

Corollarium. Licentiâ assentiendi electioni, & transeundi ad Episcopatû, aliâque prælaturam petere debet Abbas à proximo suo Superiore; videl. ab Episcopo, si exemptus non est; à Papa verò, vel Legato eius à latere, si exemptus ac Sedi Apostolicæ immediatè subiectus. Ita Ioann. Monachus n. 1. vbi addit, si Sedes Episcopalis vacet, Capitulum talem licentiâ dare posse.

§. Huiusmodi.

Legatus à latere, seu Cardinalis, cum post Romanum Pontificem maximam potestatem habeat in prouincia, ad quam missus est, Archiepiscoporum, Episcoporum, & exemptorum Prælatorum, electiones ex officio

confirmare potest. At verò alijs Legati, seu Nuncij, non à latere, sine speciali commissione id agere haud possunt. De hac re dixi lib. 1. tr. 4. c. 7. §. 6. n. 22.

CAPITVLVM XXXVII

Si Compromissarius.

SUMMARIVM.

1. *Si Compromissarius vnus vel plures non eligunt intra tempus iuris, potest in prouidendi ad proximum Superiorem deuoluitur.*
2. *Si eligant, sed indignum, vel electum acceperit, redit ad compromittentes.*
3. *Et ipsi soli eligentes à beneficijs ecclesiasticis per triennium suspensi sunt; Compromittentes autem tunc solum, quando id scienter ratum habuerint.*
4. *Pæna tamen hac suspensionis non habet locum in Episcopo compromissario.*
5. *Neque in electione inferiorum Episcopis.*
6. *Capitulares si in electione hac inferiorum Episcopis eligant indignum, electio probabiliter ipso iure irrita est, atque potestas eligendi deuoluitur ad alios non delinquentes.*
7. *Restringitur etiam hac pæna ad beneficia, que elector possidet in ea ecclesia, quam per indignam electionem offendit.*

Si Compromissarius vnus, vel plures ad eligendum Episcopum constituti intra tres menses à die vacationis numerandos eligere culpabiliter intermittant, potestas prouidendi ad proximum Superiorem deuoluitur. Quare sibi imputare debent compromittentes, quòd eligendi potestatem in talem, vel tales personas contulerint.

§. Si verò.

Sin autem Compromissarius, aut Compromissarij eligant indignum, seu scienter